

Enemmän omin voimin!

TAMPERE
FINLAND

- Kestävän liikumisen edistäminen liikennepuistossa ja lasten arjen matkoilla
- Lisätietoja hankkeen toimenpiteistä 20.1.2025

Hanke lyhyesti

- *Enemmän omin voimin! Kestävän liikkumisen edistäminen liikennepuistossa ja lasten arjen matkoilla* -hanke toteutettiin 1.1.-31.12.2024. Hanke sai Traficomin liikkumisen ohjauksen valtionavustuksen.
- Hankkeen toteuttaja Tampereen kaupunki, liikennejärjestelmän suunnittelu.
- Hankkeen toteutetut toimenpiteet:

[Liikennepuiston opetusmateriaali ja pilottivierailut koulu- ja päiväkotiryhmille](#)

[Kestävän liikkumisen ohjetaulut ja viestintä](#)

[Liikennepuisto Pyöräilyviikon tapahtumapaikkana](#)

[Koulumatkahaaste tamperelaisille kolmasluokkalaisille](#)

[Koulumatka/-päiväkotimatkakartta ja elämyksellinen päiväkotimatk](#)

[Pyöränhuollon opetus peruskoulussa](#)

- Hankkeen työryhmä:

Sanna Ovaska, projektipäällikkö, liikennejärjestelmän suunnittelu
Meri Rontu, Mira Siekkinen ja Heli Lapinkoski, Nuorisopalvelut, liikennepuisto

Roosa Ritola, Perusopetus

Miina Mäkinen, Annika Urvikko, Perusopetus, Lupa liikkua -toiminta

Mikko Leikkanen, Varhaiskasvatus ja esiopetus

Olli Vakkala, Ekokumppanit Oy

Tiina Leinonen, Hiilineutraaleja tekoja -kehitysohjelma

Nimi

Polkupyörän kunnon tarkistaminen

Käy läpi tarkastuskortissa olevat kohdat ja merkitse oikea symboli ruutuun.

- ✓ Kunnossa.
✗ Rikki, puuttuu tai vaatii huoltoa.

☐ Soittokello toimii.	☐ Satula on sopivalla korkeudella.
☐ Edessä on vaalea heijastin.	☐ Renkaissa on sopivasti ilmaa.
☐ Takana on punainen heijastin.	☐ Renkaat ovat ehjät ja kunnossa.
☐ Pyörässä on sivuheijastimet.	☐ Pyörät ovat kunnolla kiinni.
☐ Vaalea etuvalo toimii.	☐ Jarrut ovat kunnossa.
☐ Punainen takavalon toimii.	☐ Vaihteet toimivat (jos vaihdepyörä).
☐ Pyörässä on toimiva lukko.	☐ Ketjut ovat puhtaat ja öljytyt.

Jos huomasit pyörässä puutteita tai korjaamisen tarpeita, kirjoita muistiin tarvittavat huoltotoimenpiteet:

Esimerkki materiaalista

Liikennepuiston opetusmateriaali

- Liikennepuistoon on hankittu, potku- ja polkupyöriä sekä skootteja, jotta puistoa voidaan käyttää kaikkien liikkumismuotojen harjoitteluun erikseen ja yhdessä.
- Liikennepuistoon on luotu opettajien tukimateriaalit ryhmien kanssa käytettäviksi. Tukimateriaalit löytyvät liikennepuiston nettisivulta. Sisällöt ovat:

Kestävän liikkumisen hyötyjä

Liikennemerkkiseikkailu

Liikennetekobongaus

Liikkumistaitorata

Näy, näe ja kuule: liikenneturvallisuuden sisältöjä

Polkupyörä kuntoon sisältäen polkupyörän kunnon tarkistuskortin

Pyöräilykypärä liikkumisen turvana sisältäen kypärän säätöohjeet

Liikennepuiston toimenpiteet: ohjetaulut

TERVETULOA LIIKENNEPUISTOON!

TAMPERE.
FINLAND

PUISTOSSA LIIKUTAAN

POLKUAUTOLLA SAAVAT AJAA

LIIKKUMISEN ILOA REILULLA YHTEISPELILLÄ

Liikennepuisto on kuin kaupunki
pienoiskoossa. Noudata siis liikenne-
sääntöjä ja huomioi muut liikkujat.
Puisto on viihtyisä oppimisenpaikka
kaikille, joten pidäthän
puiston siistinä.

Aukioloaikoina voit lainata polkuautoa,
pihapelejä ja pyörähuoltovälineitä.

Turvallista liikkumista voit
harjoitella omatoimisesti
myös puiston aukioloaikojen
ulkopuolella. Puiston
liikennevalot ovat käytössä
joka päivä klo 7-22.

KESTÄVÄN LIIKKUMISEN HYÖTYJÄ

TAMPERE.
FINLAND

FYYSINEN HYVINVOINTI

HUOLEHDIT TERVEYDESTÄSI
JA PARANNAT KUNTOASI.

TILANKÄYTTÖ

AUTOT JA NIIDEN
PYSÄKÖINTIPAIKAT VIEVÄT
PALJON TILAA YHTEISESTÄ
KAUPUNGISTAMME.

HIILINEUTRAALI VAIHTOEHTO

PÄÄSTÖTTÖMÄN
LIIKKUMISMUODON
VALINTA PARANTAA
ILMANLAATUA JA PITÄÄ
HUOLTA ARVOKKAASTA
YMPÄRISTÖSTÄMME.

RAHANSÄÄSTÖ

KÄYTTÄKÖ EUROJA AUTOON,
POLTTOAINEESEEN JA
PYSÄKÖINTIMAKSUIHIN VAI
SITTENKIN JOHONKIN

SOSIAALISUUS

LIIKKUMINEN KAVERIN
KANSSA ON
YKSINKERTAISESTI

KUKA TUNTEE LIIKENNEMERKIT?

Pyydä kaveria istumaan sinua vastapäätä ja tarkistamaan vastaukset.

KAIKILLE TURVALLINEN LIIKENNEPUISTO

TAMPERE.
FINLAND

TILAA JOKAISELLE

MITÄ LIIKENNEVALOT KERTOAVAT?

El saa mennä. Pysähdy.
Varmistaudu. Valot vaihtuvat pian.
Saa mennä. Ole hyvä.

ENNAKOI JA VIHKUTA

Ole tarkkana liikenteessä.
Laita puhelin taskuun, ja
näytä vasta perillä.
Näytä suuntamerkkiä ennen
kääntymistä.

PYÖRÄILIJÄN MUISTILISTA

POLKUAUTOILUN SÄÄNNÖT

Ohjelma

- 10.00** Tapahtuman avaussanat
- 11.00-11.35** Maltti ja Valtti -esitys
- 12.00-12.50** Koko perheen pyörähuutokauppa
- 13.00-13.35** Maltti ja Valtti -esitys
- 14.00** Loppusanat ja kiitokset

Tapahtuman muu ohjelma

- Liikennepuisto avoinna kestävän liikkumisen kulkuvälineillä
- Kahvilapalvelut
- Willarin pyörähuoltopiste ja lasten katsastuskortti
- Pyöräkalustonäyttely
- Muksubussiajelua
- Puistopyöräsuunnistus ja 200 ensimmäiselle suunnistajalle mehujää palkinnoksi!
- Suomen Karva-kaverit ry:n kaverikoirat rapsuteltavana ja opastamassa, miten koira ohitetaan oikeaoppisesti ja turvallisesti liikenteessä (12-14)
- Trial-pyöräily esityksiä ja testausta
- Tampereen seudun polkupyöräilijät esittelemässä toimintaansa
- Kaupin kanuunat esittelemässä toimintaansa
- Pirkan pyöräilyn toiminta- ja esittelypiste

Liikennepuiston toimenpiteet 3/3: Pyöräilyviikon avajaiset liikennepuistossa

- Pyöräilyviikon avajaiset järjestettiin sunnuntaina 5.5. Tampereen liikennepuistossa
- Kohderyhmänä erityisesti lapsiperheet
- Pääesityksinä lavalla Maltti ja Valtti –show, sekä koko perheen pyörähuutokauppa
- Tapahtumassa mukana omilla pisteillään tai esityksillään myös Tampereen polkupyöräilijät, Kaupin kanuunat, Pirkan pyöräily, Hämeen liikunta ja urheilu, Willari, SPR, KooVee, Ekokumppanit, Pyörä-pojat, Karvakaverit, Etappi ry, Tampereen kaupunki (nuorisopalvelut, liikuntapalvelut, perusopetus, varhaiskasvatus, liikennesuunnittelu)
- Kävijämääräarvio: 1500 ihmistä
- Kaikki pyörähuutokaupan pyörät myytiin (60 kpl)
- Kyselylomake lähetetty toimijoille palautetta varten
- Viestinnän osalta erittäin laaja ja onnistunut näkyvyys
 - o Lehtijuttu
 - o Radio Sun –haastattelut ja menovinkit
 - o Kaupungin yksiköiden infonäytöt
 - o Perusopetuksen ja Varhaiskasvatuksen uutiskirjeet
 - o Joukkoliikenteen infonäytöt
 - o Tapahtumakalenterit
 - o Sosiaalinen media

Pyöräilyviikon avajaiset

3.-4.-luokkalaisten koulumatkahaaste

- Osana projektia toteutettiin koulumatkahaaste tamperelaisille 3.-4.-luokkalaisten koululaisille. Koulumatkahaaste toteutettiin teemalla Koulumatka maailman ympäri.
- Haaste toteutettiin Perusopetuksen ja Liikennejärjestelmän suunnittelun yhteistyönä viestintätoimiston työtä hyödyntäen.
- Haasteeseen kuului pelialustana maailmankartta, jossa koululuokat pääsivät etenemään kaupungista toiseen omin voimin tehdyillä koulumatkoilla. Kaupunkipysähdyksiin kuului pieni info ko. kaupungista ja teemaan sopiva taukoliikunta.
- Kampanjan tarkoituksena oli kannustaa omin voimin tehtäviin koulumatkoihin. Oppilaat kannustivat toisiaan positiivisen pienen ryhmäpaineen kautta. Opettajat myös sovelsivat hienosti, jotta eri syistä kyydeillä tulevat pystyivät osallistumaan.
- Osallistuneet luokat saivat käyttöönsä pelialustan, pelinappulat (magneetit) ja opettajan oppaan, josta löytyi infot kaupungeista ja taukoliikunnasta.

3.-4.-luokkalaisten koulumatkahaaste

- Osallistujia yhteensä 1574, luokkia 66 (+10 ilman ilmoittautumista), palkinnon voittamiseen osallistui 47 luokkaa.
- Kolme luokkaa palkittiin liikunnallisilla palkinnoilla.
- Materiaali on tehty pitkäikäiseksi ja luokat voivat toteuttaa kampanjoita jatkossa myös omatoimisesti.
- Osallistuneilta luokilta kerättiin palaute: opettajien antama palaute oli pääsääntöisesti erittäin hyvää.
- Kehittämisideoita palautteissa: materiaalit myös nettisivulle, vielä helpommin toteutettavia liikuntatehtäviä, yksinkertaisempia kaupunkikuvauksia.

Palautetta koulumatkahaasteesta:

"Oppilaat pitivät haasteesta ja olivat motivoituneita! Kartta on mahtava, jää käyttöön."

"Osui harmillisesti flunssaviikoille, kun paljon oppilaita oli poissa, mutta tämä oli todella mukaansatempaava. Kiitoksia!"

"Laadukkaat materiaalit, kivat tehtävät ja faktatiedot. Oppilaat jaksoivat motivoitua hyvin haasteesta. Karttaa voi hyödyntää myös jatkossa."

"Tämä oli kiva kampanja, joka sai oppilaat kulkemaan kouluun jalan tai pyörillä."

Palaute pyörähuoltoaseteistä

3. Vastaa seuraaviin väittämiin. Voit halutessasi tarkentaa kohdassa 4.

● Samaa mieltä ● Jokseenkin samaa mieltä ● En osaa sanoa ● Jokseenkin eri mieltä ● Eri mieltä

Pyörähuoltosetti on toimiva paketti

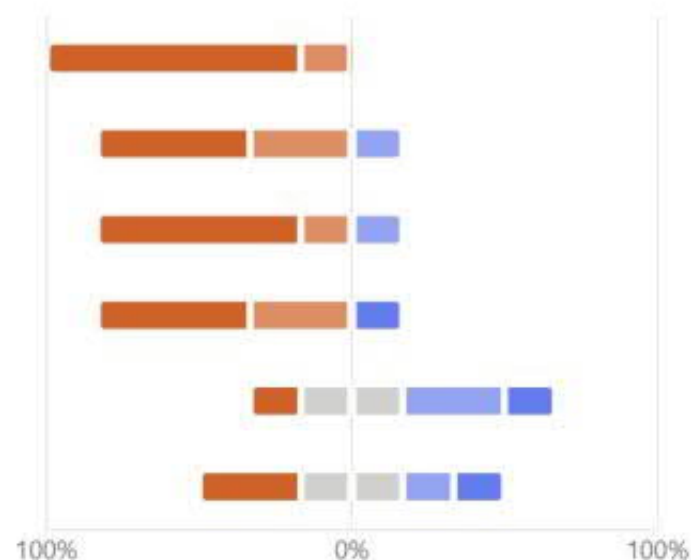
Pyörähuoltosetti on käytössä oppilaiden kanssa

Pyörähuoltoa opetellaan käsityötunnilla

Pyörähuoltosetti on ollut käytössä teemapäivässä tai tempauksessa

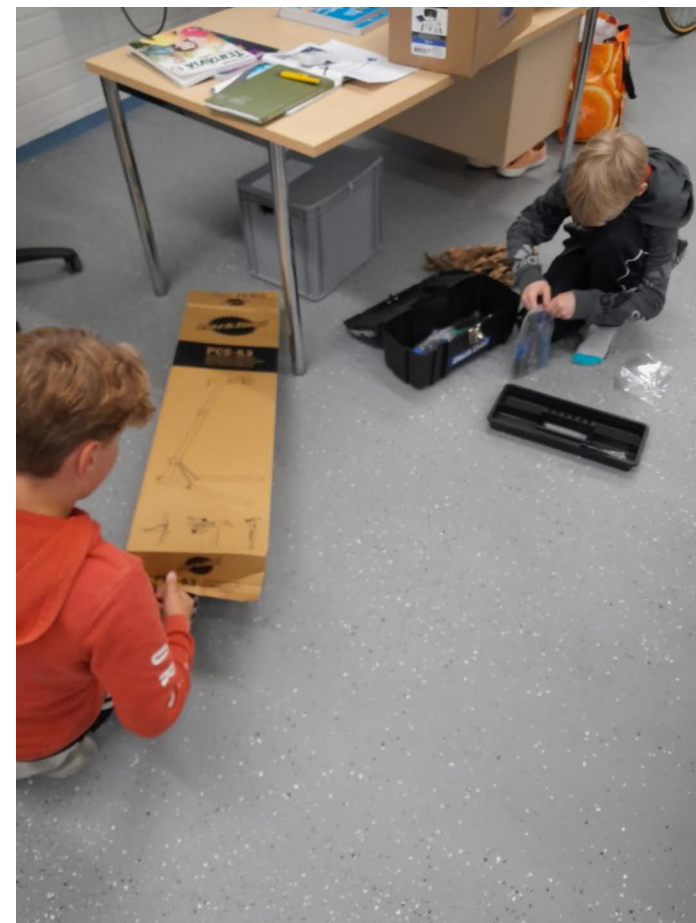
Kaipaamme lisä/tukimateriaalia pyörähuoltoasetin käyttöön

Pyörähuoltoa on tarjottu myös henkilökunnalle

Avoimia palautteita pyöränhuoltoasetistä

- Pyöränhuoltoasetti olisi jäänyt hankkimatta jos emme olisi tarttuneet tarjoukseen.
- Tällaiset hankkeet ovat tervetullut lisä normaalin opetuksen rinnalle.
- Pyöränhuoltoasetti mahdollistaa myös henkilökunnalle tutustua pyöränhuoltoon.
- Kiitos tästä mahdollisuudesta.
- Kiitokset setistä, sille tulee varmasti käyttöä!
- Setti otettiin koululla omasta ja oppilaiden toimesta innostuneena vastaan. Kunnon laitteilla ja työkaluilla toiminnasta saadaan enemmän irti.
- Kiitos.

Koulumatka/-päiväkotimatkakartta ja elämyksellinen päiväkotimatka

- Käynnistetty yhteistyö varhaiskasvatuksen ja Niemenrannan ja Lielahden päiväkotien (sis. Peltovainion päiväkoti) kanssa.
- Kolme rakennusta, n. 370 lasta ja perhettä.
- Toteutetaan yhteiskehittämällä henkilökunnan ja perheiden kanssa. Päiväkotimatkakartta osana isompaa, perheiden liikkumiseen kannustavaa kokonaisuutta.
- Henkilökunnan työpajat 17.5. sekä 30.5.
- Kesä-elokuussa perheille testaukseen kartan protoversio ja puuhakirjamuotoinen muotoiluluotain kestävään liikkumiseen liittyen.
- Syyskuussa kartan ensimmäinen versio päiväkotien pihapäivissä, lopullinen kartta lokakuun aikana.

Seikkailukartta päivä- koteihin

- Seikkailukartta koostuu kartasta, jossa on huomioitu lapsiperheille tärkeät paikat lähiympäristössä, turvalliset pyöräily- ja kävelyreitit sekä erilaisia liikunnallisia tehtäviä, jotka sopivat tärkeisiin paikkoihin. Aikuiset ja lapset voivat tehdä tehtäviä yhdessä.
- Seikkailukartat jaettiin Niemenrannan-, Lielahden- ja Peltovainion päiväkotien asiakasperheille, alueen yksityisille päiväkodeille (3kpl) sekä Lielahden ja Lentävänniemen koulujen eskarilaisille loka-marraskuussa 2024.
- Karttoja painettiin 1000 kpl (alueella lapsia varhaiskasvatuksessa noin 700). Karttoja jaetaan päiväkotien uusille asiakasperheille myös jatkossa vuosittain. Kartat on suunniteltu niin, että niitä voi käyttää myös tulevana vuosina.
- Seikkailukartta mahdollisesti toisellekin Hiilineutraaleja tekoja-kehitysalueelle vuonna 2025. Myös muita kestävän liikkumisen toimenpiteitä testataan vuonna 2025. Perheiltä saatiin ideoita ja toiveita Pihapäivissä.

1 TIIKERIPUISTON ARVOITUS

Karttaan merkityssä kohdassa on Isoniemen-puisto-niminen leikkipuisto. Kuulimme, että sitä sanotaan myös Tiikeripuistoksi? Onko siellä siis oikea tiikeri? Voitko käydä tutkimassa asiaa?

Matkalla Tiikeripuistoon voit harjoitella erilaisia eläinten liikkumistapoja, jotta et säikäytä tiikeriä pakoon. Kuinkahan tiikerit liikkuvat? Onko tiikeri nopea? Millaisia erilaisia nopeasti liikkuvia eläimiä osaat esittää? Entä hitaasti eteneviä?

VINKIT AIKUISELLE:

- Rattaissakin oleva lapsi voi tehdä esimerkiksi käsistään pupunkorvat tai hirtua kuin hevonen!
- Leikki on myös hyvä tilaisuus keskustella tunteista lapsen kanssa. Menomatalla voit kysyä lapselta, mitä hän tuntee, kun lähestyy Tiikeripuistoa: Mitä tunnet, kun ajattelet tiikeriä? Jännittääkö sinua tai tuntuuko vatsassa perhosia? Voitte myös pohtia, mitä tiikeri voisi tuntea – onko se itse pelokas vai ehkä utelias?

3 MYSTINEN MAJA

Jänömummo kertoi, että karttaan merkityssä paikassa on upea maja, josta on hyvä seuraila rannan ja lenkkipolun eläimiä.

Millaisia lintuja näet rannalla? Millaista ääntä ne pitävät? Kuinka monta erilaista koiraa polulla lenkkeilee? Näetkö kauempana järvellä iloisesti hypähteleviä kaloja? (Talvella: Näetkö lumessa eläinten jälkiä?) Mitä muita eläimiä kuulet ja näet?

5 AARTEIDEN REITTI

Tästä huhusta olemme ehkä kaikkein eniten innoissamme! Meille on kerrottu, että karttaan merkityllä paikalla olisi suuri käpykeko! (Talvella lumen peitossa oleva käpykeko.) Toivottavasti se on totta! Kävisitkö puolestamme tutkimassa paikan?

Olisimme innoissamme, jos löydät matkalta myös seuraavat asiat:

2 METSÄTONTTUJEN SALATTU OVI

Kuulimme, että lähitöillä on oikea satumetsä, jossa asustaa lempeitä metsätonttuja! Vau!

Metsätontut eivät koskaan näyttäydy ihmisille, mutta meille kerrottiin, että metsästä voisi löytyä tosi pieni, noin pupunkokoinen ovi tonttujen taloon. Voisitko käydä puolestamme katsomassa löydätkö metsästä mitään, mikä näyttää pieneltä ovelta tai portilta?

Metsään päästyäsi sinun pitää toimia oppaana muille mukanasasi oleville. Joudutte ehkä pujottelemaan roikkuvien köynnösten läpi, väistelemään puista putoilevia käpyjä, ylittämään vesiputouksia kivillä hyppien, loikkimaan oksien yli kuin metsä-kauriit ja jäätymään paikallenne aina, kun arvellette vaarallisen pedon lähestyvän (vaikka auto, lenkkeilijä tai fasaani). Voitte juosta, hiipä, kontata ja välttää.

4 SALAMYHKÄINEN KIVIRANTA

Karttaan on merkitty ranta, josta kalojen kertoman mukaan löytyy muutama erinomainen kivenheittopaikka. Kalat pulpattivat, että jostain kohdasta järveä kuuluu erinomaisen hauska loiskahdus.

Voisitko käydä kokeilemassa, millaisia läiskähdyksiä saat aikaan? (Talvella: miten kivi kopsahtaa jäätä vasten tai lumipallo humpsauttaa lumihankeen?) Mikä sinusta on paras kohta kiven veteen heittämiselle? Löytyykö rannalta leipäkiviä (namnam)?

Matkalla kivenheittopaikalle voit harjoitella muiden mukana olevien kanssa toisten hassumia tapoja kävellä eteenpäin: harppoen, hipsutellen, loikkien, pyörien, pomppien, siksakkia... Kuuluuko kiveä heittäessä erilainen ääni, jos otat vauhtia hassuun askelin?

VINKIT AIKUISELLE:

- Voit napata vasta kävelemään opettelemaan lapsen rattaista sylissä ja kävellä itse hassuun tavoin, jotta lapsi tuntee sylissä erilaisia liikkeitä.

TAMPERE.
FINLAND

Lielahdi-Niemenranta-
Lentävänniemi-Hiedanranta

SEIKKAILUKARTTA

Moi!

Me ollaan Tupsu ja Nöpö – tämän alueen rohkeimmat seikkailijapuput. Oletkin saattanut nähdä meidät joskus tutkimusmatkallamme, kun olet liikkunut ulkona.

Kuultiin, että sinäkin olet aika innokas ja kekseliäs seikkailija. Voisitkohan auttaa meitä ratkaisemaan muutamia arvoituksia, joita olemme hiljattain kuulleet? Emme ole vielä onnistuneet selvittämään pitävätkö seuraavat tarinat paikkaansa.

Voisitkohan sinä lähteä kävellen tai pyöräillen perheen kanssa tarkistamaan pitävätkö karttaan merkityt asiat paikkansa?

Hiilineutraaleja tekoja -kehitysohjelma
Tampereen varhaiskasvatus ja esiopetus

Tavoitteiden toteutuminen

Liikennepuiston kehittäminen

- Liikennepuiston vierailijamäärien kehitys ja asiakastyytyväisyys, tavoitteena kasvu. *Ei täysin toteutunut. Kävijämäärä laski hieman edelliseen vuoteen, joka oli avajaisvuosi ja keräsi todella paljon kävijöitä. Tilanne ei kuitenkaan huolestuttava, liikennepuisto piti edelleen suosionsa.*
- Varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja koulujen vierailut liikennepuistoon, tavoitteena 20 ryhmän pilotointi. *Toteutunut: 22 ryhmän vierailu.*
- Vierailukäyntien opetusmateriaalin sisällön kokoaminen, tavoite viisi erilaista: *Toteutunut: Yhteensä 7 sisältöä. Ikkäryhmäkohtaisesta sisältöjaottelusta luovuttiin, mutta laajuus toteutui.*
- Palaute pilottikäyntien sisällöstä käyttäjiltä ja ryhmien opettajilta. Hyvä palaute. Kaikki palautekyselyyn vastanneet antoivat liikennepuistovierailulle kokonaisarvosanan 4 tai 5 (asteikko 0-5). Kehuja saivat erityisesti hyvä oppisisällöt ja ohjaajat. Kehitysasioina nostettiin esille lainavälineiden lisääminen ja kahden ryhmän samanaikainen mahdollisuus osallistua.
- Toimenpiteiden jälkeen: Opetusmateriaalien käyttöönotto ja niiden vieminen osaksi Lupa harrastaa/lupa liikkua -valikoimaa. *Työ kesken, ei voida vielä arvioida. Suunnittelu on kuitenkin jo pitkällä ja hyvin todennäköisesti tunnrit ovat opettajien varattavissa toukokuusta eteenpäin.*
- Ohjetaulut liikennepuistoon: 2 isoja ja 5 pienempää, muut toteutetut materiaalit osana koulumatkahaastetta. *Toteutunut lähes suunnitellusti: 3 isoa taulua ja 1 liikennemerkkitaulu.*
- Tapahtumat liikennepuistossa: osallistujamäärät ja palaute, kohderyhmien tavoittaminen, yhteistyökumppanien määrä, Pyöräilyviikon päätapahtuman tavoite 700 osallistujaa.

Tavoitteiden toteutuminen

Aktiiviset koulu- ja päiväkotimatkat

- Kestävän liikkumisen infopaketit, koulumatkakartat: 5:lle päiväkodille. *Toteutunut: painomäärä 1000 (jaettu hankkeen aikana 700). Toteutettu vahvasti yhteistyössä perheiden ja lasten kanssa.*
- Kulkutapamuutokset osallistuvissa päiväkodeissa ja koululuokissa: *Ei selvitetty hankkeen aikana. Raitiotieliikenteen käynnistyminen alueella muuttanut kulkutapoja kestävämpään suuntaan, joten hankkeen "osuutta" on mahdotonta erottaa yleisestä kulkutapamuutoksesta.*
- Pyöränhuollon työkalupakit, 5:lle koululle. *Toteutunut: määrä toteutunut, saatu hyvää palautettu. Työkalupakit käytössä opetuksessa ja tapahtumissa.*
- Koulumatkahaaste: osallistuvat luokat ja oppilasmäärät. *Toteutunut hyvin: n. 70 luokkaa ja 1500 osallistuvaa oppilasta.*

TAMPERE. FINLAND

Lisätietoja:

Sanna Ovaska

sanna.ovaska@tampere.fi

040 8013125

Kuva: Visit Tampere / Laura Vanzo